

Strona Główna > ... > Postępowanie Sądowe > Wideokonferencje > Przeprowadzenie Dowodu W Drodze Wideokonferencji > Estonia

Przeprowadzenie dowodu w drodze wideokonferencji

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Czy istnieje możliwość przeprowadzenia dowodu z wykorzystaniem wideokonferencji z udziałem sądu we wzywającym państwie członkowskim albo bezpośrednio przez sąd tego państwa członkowskiego? Jeżeli tak, jakie obowiązują w tym względzie procedury lub przepisy krajowe?

Tak, istnieje możliwość przeprowadzenia dowodu w drodze wideokonferencji. Art. 20 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE) 2020/1783 w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (wersja przekształcona) stanowi, że sąd wzywający przeprowadza dowód z wykorzystaniem wideokonferencji lub innych technologii porozumiewania się na odległość, pod warunkiem że sąd dysponuje taką technologią i jeżeli sąd uzna w świetle okoliczności danej sprawy, że skorzystanie z takiej technologii jest odpowiednie. Sądy estońskie dysponują urządzeniami niezbędnymi do przeprowadzania wideokonferencji. Zgodnie z §15 ust. 6 kodeksu postępowania cywilnego (*Tsiviilkohtumenetluse seadustik*, kpc, dostępny [tutaj](#)) przepisy tego kodeksu mają zastosowanie w przypadku zapewniania pomocy przy przeprowadzaniu dowodu w Estonii na podstawie wniosków, które wpłynęły z sądów państw członkowskich Unii Europejskiej, o ile przepisy rozporządzenia Rady (UE) 2020/1783 w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (wersja przekształcona) nie stanowią inaczej. Zgodnie z §15 ust. 5 kpc, o ile przepisy prawa lub postanowienia traktatu międzynarodowego nie stanowią inaczej, na wniosek sądu państwa trzeciego sąd estoński zapewnia pomoc przy dokonywaniu czynności procesowej, jeżeli zgodnie z estońskim prawem dana czynność procesowa podlega właściwości sądu estońskiego i nie jest zabroniona przez prawo estońskie. Czynność procesową można również przeprowadzić zgodnie z prawem państwa trzeciego, jeżeli jest to konieczne na potrzeby postępowania w państwie trzecim i nie narusza interesów uczestników postępowania. Rozprawy i posiedzenia ze zdalnym udziałem uregulowano w art. 350 kpc. Do przeprowadzenia wideokonferencji na podstawie rozporządzenia 2020/1783 – w tym do przeprowadzenia wideokonferencji na podstawie art. 20 rozporządzenia bezpośrednio przez sąd wzywający innego państwa członkowskiego w przypadku rozprawy lub przesłuchania ze zdalnym udziałem – nie mają zastosowania żadne szczególne przepisy ani ograniczenia.

2 Czy istnieją jakieś ograniczenia co do rodzaju osób, jakie można przesłuchać w drodze wideokonferencji – np. czy w ten sposób można przesłuchać wyłącznie świadków, czy też inne osoby, np. biegłych lub strony?

Zgodnie z §350 ust. 1 kpc na rozprawie lub posiedzeniu ze zdalnym udziałem strona może dokonywać czynności procesowych w czasie rzeczywistym, tj. może składać zeznania po złożeniu przyrzeczenia lub składać zeznania bez składania przyrzeczenia w toku postępowania wszczętego na wniosek; zgodnie z §350 ust. 2 kpc dopuszcza

się również możliwość przesłuchania świadka lub biegłego na rozprawie lub posiedzeniu ze zdalnym udziałem.

Oznacza to, że na rozprawie lub posiedzeniu ze zdalnym udziałem strona postępowania może składać zeznania po złożeniu przyrzeczenia lub – w przypadku postępowania nieprocesowego – bez składania przyrzeczenia. Ponadto na rozprawie lub posiedzeniu ze zdalnym udziałem można przesłuchać także świadka lub biegłego.

3 Jakie ewentualne ograniczenia istnieją w odniesieniu do rodzaju dowodu, jaki można przeprowadzić w drodze wideokonferencji?

Zob. odpowiedź na poprzednie pytanie.

4 Czy istnieją jakieś ograniczenia co do miejsca przesłuchania osoby przy wykorzystaniu wideokonferencji – np. czy musi się ono odbyć w sądzie?

Zgodnie z §350 ust. 1 kpc sąd może zorganizować rozprawę lub posiedzenie ze zdalnym udziałem, aby zapewnić stronie postępowania lub jej pełnomocnikowi lub doradcy możliwość przebywania w czasie posiedzenia w innym miejscu i dokonywania w nim czynności procesowych w czasie rzeczywistym.

Oznacza to, że sąd może zorganizować rozprawę lub posiedzenie ze zdalnym udziałem w taki sposób, aby dana osoba nie musiała być obecna w sądzie w czasie przesłuchania.

5 Czy dozwolone jest rejestrowanie przesłuchań przeprowadzanych w drodze wideokonferencji, a jeżeli tak, to czy dostępne są odpowiednie środki techniczne?

Tak, rejestrowanie posiedzeń sądowych jest dozwolone. Przebieg posiedzenia rejestruje się zgodnie z procedurą przewidzianą w §52 lub w §42 kpc. Technologia przesłuchiwania na odległość wykorzystywana w sądach pozwala na rejestrowanie przesłuchań zgodnie z §52 kpc.

6 W jakim języku powinno być prowadzone przesłuchanie: a) w przypadku wniosków składanych na podstawie art. 12–14 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów; b) w przypadku bezpośredniego przeprowadzania dowodu na podstawie art. 19–21 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów?

Zgodnie z §32 ust. 1 kpc językiem postępowania sądowego i językiem, w którym przeprowadza się czynności sądowe, jest język estoński. Zgodnie z §32 ust. 2 kpc protokoły posiedzeń sądowych i inne pisma procesowe sporządza się w języku estońskim. W przypadkach gdy oświadczenia lub wyjaśnienia są składane w toku postępowania sądowego w języku obcym, sąd może – razem z tłumaczeniem na język estoński – włączyć do protokołu teksty oświadczeń lub zeznań w języku oryginalnym, jeżeli jest to niezbędne w celu dokładnego przedstawienia ich treści. W estońskim kpc nie ma przepisów szczegółowych dotyczących języka, w którym odbiera się zeznania lub oświadczenia składane na wniosek sądu innego państwa członkowskiego na podstawie rozporządzenia Rady (UE) 2020/1783 w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (wersja przekształcona).

7 Jeżeli konieczna jest obecność tłumacza ustnego, kto odpowiada za zapewnienie jego obecności i gdzie tłumacz powinien się znajdować: a) w przypadku wniosków składanych na podstawie art. 12–14 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów; b) w przypadku bezpośredniego

przeprowadzania dowodu na podstawie art. 19–21 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów?

Zgodnie z §34 ust. 1 kpc, jeżeli strona postępowania nie włada biegle językiem estońskim lub jeżeli nie ustanowiła pełnomocnika procesowego, w miarę możliwości sąd wyznacza – na wniosek tej strony albo z urzędu – tłumacza ustnego do udziału w postępowaniu. Udział tłumacza ustnego nie jest konieczny, jeżeli oświadczenia składane przez stronę postępowania są zrozumiałe dla sądu i dla pozostałych stron. Jeżeli sąd nie jest w stanie zapewnić stawiennictwa tłumacza w wyznaczonym terminie, wydaje zarządzenie, na mocy którego strona postępowania, która potrzebuje jego pomocy, ma obowiązek znaleźć tłumacza lub pełnomocnika biegle władającego językiem estońskim w wyznaczonym przez sąd terminie (art. 34 ust. 2 kpc). W estońskim kpc nie ma przepisów szczegółowych dotyczących miejsca, w którym powinien przebywać tłumacz ustny w trakcie przeprowadzania dowodu na mocy rozporządzenia.

8 Jaką procedurę stosuje się przy organizacji przesłuchania oraz powiadamianiu osoby, która ma zostać przesłuchana, o terminie i miejscu przesłuchania? a) w przypadku wniosków składanych na podstawie art. 12–14 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów; b) w przypadku bezpośredniego przeprowadzania dowodu na podstawie art. 19–21 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów? W obu przypadkach – z jakim wyprzedzeniem należy ustalić termin przesłuchania, aby osoba, która ma zostać przesłuchana, otrzymała powiadomienie z odpowiednim wyprzedzeniem?

Zgodnie z §343 ust. 1 kpc sąd doręcza stronom postępowania i innym uczestnikom postępowania wezwanie z informacją o godzinie i miejscu postępowania. Zgodnie z §343 ust. 2 kpc od dnia doręczenia wezwania do wyznaczonego terminu postępowania musi upłynąć co najmniej dziesięć dni. Okres ten może być krótszy, jeżeli strony postępowania wyrażą na to zgodę.

9 Jakie koszty wiążą się z wykorzystaniem wideokonferencji do przeprowadzenia dowodu i jak powinny one być pokrywane?

Koszty przeprowadzenia dowodu na mocy rozporządzenia 2020/1783 reguluje art. 22 tego rozporządzenia. Zgodnie z §15 ust. 4 kpc sąd wzywający nie pokrywa kosztów czynności procesowej. Sąd przeprowadzający czynność procesową informuje sąd wzywający o kosztach jej przeprowadzenia, które uznaje się za koszty postępowania. Ponieważ koszty przeprowadzenia dowodu stanowią koszty niezbędne do przeprowadzenia postępowania, uiszcza się je zgodnie z §148 ust. 1 kpc, który stanowi, że koszty postępowania pokrywa z góry ta strona, która wystąpiła z wnioskiem powodującym powstanie kosztów, do wysokości określonej przez sąd, chyba że sąd postanowi inaczej. Jeżeli z wnioskiem wystąpiły obie strony lub jeżeli sąd z urzędu wzywa świadka lub biegłego lub przeprowadza oględziny, obie strony ponoszą te koszty w równym stopniu. Ponieważ sądy dysponują urządzeniami do przeprowadzenia wideokonferencji, korzystanie z nich nie powinno powodować żadnych dodatkowych kosztów.

10 Jakie są ewentualne wymogi dotyczące poinformowania osoby przesłuchiwanej bezpośrednio przez sąd wzywający, że występuje ona na zasadzie dobrowolności?

Zgodnie z art. 19 ust. 2 rozporządzenia sąd wzywający informuje osobę, która ma zostać przesłuchana bezpośrednio, że takie przesłuchanie odbywa się na zasadzie dobrowolności.

11 Jaką procedurę stosuje się w celu zweryfikowania tożsamości osoby, która ma zostać przesłuchana?

Zgodnie z §347 ust. 2 pkt 1 kpc na początku postępowania sąd sprawdza obecność osób wezwanych i weryfikuje ich tożsamość. Kodeks nie przewiduje specjalnej procedury weryfikacji tożsamości na posiedzeniu. Sąd ma obowiązek zweryfikować tożsamość osób wezwanych. W tym celu sąd sprawdza np. dokument tożsamości osoby wezwanej zawierający zdjęcie tej osoby. Tożsamość osoby uczestniczącej w przesłuchaniu w drodze wideokonferencji można ustalić, na przykład, na podstawie kopii dokumentu złożonego w sądzie wcześniej.

12 Jakie są obowiązujące wymogi dotyczące składania przysięgi lub przyrzeczenia i jakie informacje od sądu wzywającego są wymagane w przypadku złożenia przysięgi lub przyrzeczenia podczas bezpośredniego przeprowadzania dowodu zgodnie z art. 19–21 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania dowodów?

Zgodnie z §269 ust. 2 kpc strona postępowania musi złożyć następujące przyrzeczenie przed złożeniem zeznań:

„Ja, (imię i nazwisko), przyrzekam uroczyście, że będę mówił(-a) szczerą prawdę, niczego nie ukrywając, nie dodając ani nie zmieniając”. Uczestnik postępowania składa przyrzeczenie ustnie i podpisuje jego treść.

Zgodnie z §36 ust. 1 kpc osoba, która nie włada biegle językiem estońskim, musi złożyć przyrzeczenie w znanym sobie języku; zgodnie z §36 ust. 2 kpc osoba ta składa podpis pod tekstem przyrzeczenia w języku estońskim, którego brzmienie zostaje przetłumaczone ustnie na użytek tej osoby bezpośrednio przed złożeniem przez nią podpisu.

Zgodnie z §262 ust. 1 zdanie drugie kpc przed złożeniem zeznań przez świadka sąd musi pouczyć świadka o obowiązku mówienia prawdy oraz o treści §256–259 kpc. Zgodnie z §303 ust. 5 kpc przepisy dotyczące przesłuchiwanie świadków mają również zastosowanie do przesłuchiwanie biegłych. Zanim biegły, który nie jest biegłym sądowym ani zarejestrowanym biegłym, sporządzi opinię sąd poucza go o konsekwencjach umyślnego sporządzenia opinii nieprawdziwej, a biegły potwierdza, że został pouczony, składając podpis na protokole sądowym lub na tekście pouczenia. Podpisane pouczenie przekazuje się sądowi razem z opinią biegłego.

13 W jaki sposób zapewnia się w miejscu przeprowadzania wideokonferencji obecność osoby do kontaktów, do której sąd wzywający może się zwracać, oraz osoby, która jest dostępna w dniu przesłuchania i zajmuje się obsługą sprzętu do przeprowadzenia wideokonferencji oraz rozwiązuje ewentualne problemy techniczne?

Zgodnie z §350 ust. 3 kpc na rozprawie lub posiedzeniu ze zdalnym udziałem każda ze stron postępowania musi mieć zagwarantowane prawo składania wniosków i oświadczeń oraz przedstawiania swojego stanowiska w odniesieniu do wniosków i oświadczeń złożonych przez inną stronę. Należy również zagwarantować odpowiednie warunki do prowadzenia posiedzenia w sposób technicznie bezpieczny i umożliwić transmisję obrazu i dźwięku w czasie rzeczywistym z miejsca, w którym przebywa strona postępowania nieobecna na sali sądowej, i vice versa.

W każdym sądzie zatrudniony jest pracownik Centrum Rejestrów i Systemów Informacyjnych (*Registrite ja Infosüsteemide Keskuse*) pełniący funkcję wewnętrznego specjalisty ds. IT, który zapewnia prawidłowe działanie urządzeń do przeprowadzania wideokonferencji i rozwiązuje wszelkie problemy techniczne.

14 Czy od sądu wzywającego wymaga się przekazania jakichkolwiek

dodatkowych informacji?

Informacje, które należy przekazać, są wskazane na formularzu wniosku. Charakter ewentualnych dodatkowych informacji, które należy przekazać, zależy od okoliczności danej sprawy.

Zgodnie z §32 ust. 1 kpc językiem postępowania sądowego i językiem, w którym przeprowadza się czynności sądowe, jest język estoński. Zgodnie z §32 ust. 2 kpc protokoły posiedzeń sądowych i inne pisma procesowe sporządza się w języku estońskim. W przypadkach gdy oświadczenia lub wyjaśnienia są składane w toku postępowania sądowego w języku obcym, sąd może – razem z tłumaczeniem na język estoński – włączyć do protokołu teksty oświadczeń lub zeznań w języku oryginalnym, jeżeli jest to niezbędne w celu dokładnego przedstawienia ich treści. W estońskim kpc nie ma przepisów szczegółowych dotyczących języka, w którym odbiera się zeznania lub oświadczenia, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1783 w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (wersja przekształcona).

■ Ostatnia aktualizacja: 28/10/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.